

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	Maj-juni 2025
Institution	Vejen Business College
Uddannelse	Merkantil Studentereksamen (HHX)
Fag og niveau	Historie B
Lærer(e)	Kasper Thomsen (kth), Eva Friis Lauritsen (efl)
Hold	22-HH32 - UVB-Historie B-hh1222-EF2425-AFS-INN

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	Afvigerne i Danmarks historie (kth)
Forløb 2	Europæiske opdagelser, spansk kolonisering og pirater 1500-1700 (kth)
Forløb 3	Kampen om ligestilling i kønshistorisk perspektiv (kth)
Forløb 4	Konspirationsteorier: Hvem stod bag? (efl)
Forløb 5	Etnocentrisme – slaveri og race i USA og Dansk Vestindien (efl)
Forløb 6	Vejen til folkedrab (efl)
Forløb 7	Revolutioner (efl)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 1	Afvigerne i Danmarks historie (kth)
Forløbets indhold og fokus	Forløbet undersøger åndssvageanstaltens historie og tilblivelsen af den tidlige danske velfærdsstat, herunder samfundets syn på det afvigende og det normale menneske. Forløbet har fokus på følgende overordnede problemstillinger: Hvad er en afviger? Hvordan opfattede overlægerne, politikerne og samfundet afvigeren – og hvordan behandlede man afvigerne? Hvordan hænger åndssvageforsorg og racehygiejne sammen med tilblivelsen af den tidlige danske velfærdsstat? Hvorfor fylder afvigerne ikke særligt meget i historieskrivningen og den kollektive erindring om velfærdsstatens tilblivelse? Forløbet introducerer endvidere til grundlæggende kildekritiske begreber og det funktionelle kildebegreb, historisk empati, historiebevidsthed og historieformidling. Forløbet har hovedvægt på 1900-tallet.
Faglige mål	Eleverne skal kunne: ○ demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling ○ skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende ○ demonstrere viden om fagets identitet og metoder ○ anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug ○ formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid ○
Kernestof	Kernestoffet er: ○ hovedlinjer i Danmarks og verdens historie ○ udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv ○ kultur i nationale og globale sammenhænge ○ udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt ○ historiebrug og formidling

Anvendt materiale	Fremstillinger: Poul Duedahl: "Billeder fra en anden verden", Gads forlag, 2019: Kapitlerne om "Det moderne menneske" og "Det gale menneske". Poul Duedahl: "Anbragt, steriliseret og udskrevet – introduktion til åndssvageanstalternes historie" Lene Koch: "Racehygiejne i Danmark 1920-1956, Gyldendal, 2000: Kapitlet om "Racehygiejne og velfærdsstat". Kasper Thomsen: "Historiefaglig arbejdsbog", Systime, 2017: https://historiefagligarbejdsbog.systime.dk/?id=169 Rigsarkivet: "Farlig seksualitet – introduktion til seksualitetsnormer 1900-1950" Ulrik Grubb: <i>Fokus - kernestof i historie 2. Fra oplysningstid til europæisk integration</i>, forlaget Systime, 2019: Velfærdsstatens rødder: https://fraoplysningstidtileuropaeiskintegration.systime.dk/?id=255 + Mellemkrigstiden – socialpolitisk nybrud: https://fraoplysningstidtileuropaeiskintegration.systime.dk/?id=256 Anne Sørensen: "Racehygiejne og eugenik i Danmark, ca. 1900-1967": https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/racehygiejne-og-eugenik-i-danmark-ca-1900-1967 Kilder: Ages samlede kastrationssag, 1932 Pernille Rosenkrantz-Theils tale ved undskyldningsarrangement for tidligere anbragte i sær- og åndssvageforsorgen, 2023: https://www.sm.dk/nyheder/nyhedsarkiv/2023/sep/social-og-boligminister-pernille-rosenkrantz-theils-tale-ved-undskyldningsarrangement-for-tidligere-anbragte-i-saer-og-aandssvageforsorgen Supplerende materiale: Politiken: "Staten kaldte Karoline for åndssvag og tvangssteriliserede hende": https://politiken.dk/podcast/karoline_journal_5305/art6472856/Staten-kaldte-Karoline-for-%C3%A5ndssvag-og-tvangssteriliserede-hende DR: "De åndssvages historie": https://www.dr.dk/drtv/serie/de-aandssvages-historie_112517 DR – podcast: "Et minusmenneske – afsnit 1": https://www.dr.dk/lyd/p1/et-minusmenneske/et-minusmenneske-1/et-minusmenneske-1-6-et-minusmenneske-11032206030 DR: "Et sted, to verdener – anstalten": https://www.dr.dk/drtv/episode/et-sted-to-verdener_-anstalten-1932_336963 Omfang: ca. 100 sider
---------------------------------	--

Arbejdsformer	Klasseundervisning, problemorienterede tilgange, individuelt arbejde, gruppearbejde, projektarbejde, refleksionsskrivning, fremlæggelser.
----------------------	---

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 2	Europæiske opdagelser, spansk kolonisering og pirater 1500-1700 (kth)
Forløbets indhold og fokus	Forløbet undersøger de europæiske opdagelsers betydning samt de europæiske staters efterfølgende kamp om den nye verden. Forløbet fokuserer på følgende overordnede problemstillinger: Hvorfor valgte europæerne at rejse ud, og hvad karakteriserede deres forestillingsverdener og opfattelser af andre kulturer? Hvordan var de indianske samfund bygget op før europæernes ankomst? Hvordan forløb den spanske erobring og kolonisering – og hvilken betydning fik den? Hvordan erindres de europæiske opdagelser i dag? Hvilken betydning fik europæernes genopdagelse og efterfølgende kolonisering for opblomstringen af sørøveriet i det caribiske hav? Hvad er en sørøver egentlig? Hvilken rolle spillede sørøveriet i de europæiske staters kamp om Den nye Verden? Hvordan opfattede de europæiske stater sørøveriet? Hvordan er forestillinger om sørøvere blevet brugt og fremstillet i populærkulturen? Forløbet introducerer endvidere til mentalitetshistorie som historiefaglig tilgang, kulturteoretiske begreber, kartografi, grundlæggende historiebrugsformer, kildeanalytiske tilgange og diskursanalyse. Forløbet har hovedvægt på tiden før 1700.
Faglige mål	Eleverne skal kunne: ○ demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling ○ analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde ○ reflektere over samspillet mellem mennesker og natur ○ analysere udviklingen i den globale velstand, samhandel og magtfordeling ○ skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende ○ demonstrere viden om fagets identitet og metoder

	○ anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug ○ formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Kernestof	Kernestoffet er: ○ hovedlinjer i Danmarks og verdens historie ○ væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer ○ udviklingen i Europas position i verden ○ globalisering ○ kultur i nationale og globale sammenhænge ○ udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt ○ økonomisk udvikling og dennes betydning for national og global velstand ○ historiebrug og formidling.
Anvendt materiale	Fremstillinger: Jesper Nielsen: ”Opdagelser, kulturmøder og eftertidens fremstillinger”, i: <i>Opdaget? Mødet mellem indianere og europæere i 1500-tallets Mexico</i>, forlaget Columbus, 2020: https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=p131 Mathias Strand: <i>På sporet af den nye verden</i>, forlaget Praxis, 2021: Kap. 1: Forestillingsverdener, Kap. 3: De oprindelige amerikanere, Kap. 4: Columbus’ opdagelse, Kap. 4: Spansk Amerika, Kap. 10: Arven Nina Bundgaard Trier: <i>Pirater</i>, forlaget Columbus, 2019: Kapitel 1: Sørøvere, stater og vold: https://pirater.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=130 + undersider Kapitel 2: Ingen fred hinsides linjen: https://pirater.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=131 + undersider Kasper Thomsen: ”Historiefaglig arbejdsbog”, Systime, 2017: https://historiefagligarbejdsbog.systime.dk/?id=144 + https://historiefagligarbejdsbog.systime.dk/?id=186 Kilder: Verdenskort fra middelalderen. ca. 1260 Waldseemüllers verdenskort, 1507 Olaus Magnus’ Carta Marina, 1539 Joan Blaeus verdenskort, 1648 Johan af Coloma: Aftale med Christoffer Columbus, 1492 Pedro Sarmiento de Gamboa: Inkaernes historie, 1572

	Garcilaso de la Vega: Inkaernes historie. 1609 Hernán Cortés: Brev til den spanske konge, 1522 Bernardino de Sahagún: Aztekernes beretning om spaniernes indtog, 1540-1585 Aztekisk digt om den spanske erobring af Tenochtitlan, 1528 Filosoffer og jurister fra 15-1600-tallet om pirateri: https://pirater.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=182#c662 Uddrag af Salmonsens Konversationsleksikon bd. 16 om mexicanere som "race" og om indiansk materiel kultur som "amerikanske oldsager" Holger Brøndsted: Kolonitiden i spansk Amerika (1967) John M. Roberts: A short History of the World (1993) Today in history: https://www.loc.gov/item/today-in-history/october-12/ Why Autonomous AIM Opposes Columbus Day and Columbus Day Parades: https://www.dickshovel.com/colum.html Five myths about Columbus: https://www.washingtonpost.com/opinions/five-myths-about-christopher-columbus/2015/10/08/3e80f358-6d23-11e5-b31c-d80d62b53e28_story.html Supplerende materiale: News Direct: "Massive skull rack found in Mexico sheds light on Aztec human sacrifice": https://youtu.be/EEGrrr3wIXQ Aztekisk tzompantli. Akvarel fra den spanske bog "Ramírez-kodekset" (1585) DR: "Conquistadorenes storhed og fald – en ny verden + aztekerne": https://www.dr.dk/drtv/serie/conquistadorenes-storhed-og-fald_408899 Amazon Prime: "Hernán – trailer": https://youtu.be/qRII1SIVEdc Omfang: ca. 100 sider
Arbejdsformer	Klasseundervisning, problemorienterede tilgange, individuelt arbejde, gruppearbejde, projektarbejde, refleksionsskrivning, fremlæggelser.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb	Kampen om ligestilling i kønshistorisk perspektiv (kth)
Forløbets indhold og fokus	Forløbet undersøger forskellige kampe om ligestilling i Danmarks historie med fokus på kampen for politisk ligestilling i 1800-tallet, kampen om økonomisk og social ligestilling fra 1960'erne samt kampen om kroppen efter 1990. Forløbet fokuserer på følgende overordnede problemstillinger: Hvordan udviklede den sociale og politiske ligestilling sig i 1800-tallets Danmark? Hvilken betydning havde de klasseopdelte samfunds sociale roller

	for mænd og kvinder? Hvilke mål om ligestilling kæmpede man for i 1960'erne og 1970'erne – og hvordan kan udviklingen i social og økonomisk ligestilling forklares? Hvordan var mænd og kvinder stillet i forhold til loven i forbindelse med sociale og økonomiske rettigheder? Hvordan og hvorfor har opfattelsen af køn udviklet sig siden 1990? Forløbet introducerer endvidere kønshistorie som historiefaglig tilgang, feminisme- og patriarkatbegrebet og queerhistorie. Forløbet har hovedvægt på 1900-tallet.
Faglige mål	Eleverne skal kunne: ○ demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling ○ demonstrere indsigt i grundlæggende styreformer og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv ○ analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde ○ reflektere over samspillet mellem mennesker og natur ○ analysere udviklingen i den globale velstand, samhandel og magtfordeling ○ skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende ○ demonstrere viden om fagets identitet og metoder ○ anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug ○ formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Kernestof	Kernestoffet er: ○ hovedlinjer i Danmarks og verdens historie ○ væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer ○ udviklingen i Europas position i verden ○ udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv ○ globalisering

	○ kultur i nationale og globale sammenhænge ○ udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt ○ økonomisk udvikling og dennes betydning for national og global velstand ○ historiebrug og formidling.
Anvendt materiale	Fremstillinger: Elisabeth Løllike Ørsted: <i>Kampe for ligestilling – køn og seksualitet i historisk perspektiv</i>, forlaget Columbus, 2021: Indledning: https://kampeforligestilling.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=129 + undersider Kapitel 2: Kampen for politisk ligestilling i Danmark 1849-1915: https://kampeforligestilling.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=131 + undersider Kapitel 4: Kampen for økonomisk og social ligestilling i Danmark 1960-1980: https://kampeforligestilling.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=133 + undersider Kapitel 5: Kampe for ligestilling i Danmark efter 1990: https://kampeforligestilling.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=134 + undersider Kasper Thomsen: "Historiefaglig arbejdsbog", Systime, 2017: https://historiefagligarbejdsbog.systime.dk/?id=312 Kilder: Professor Saxtorphs mindretalsudtalelse, 1874: https://www.kvinfo.dk/kilde.php?kilde=272 Elisabeth Grundtvig om Nutidens sædelige lighedskrav, 1887: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/elisabeth-grundtvig-nutidens-saedelige-lighedskrav-1887 Georg Brandes' svar til Elisabeth Grundtvig, 1887: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/engle-georg-brandes-svar-til-elisabeth-grundtvig-juli-1887 Ida Johnsen: Mellem to tidsaldre. Uddrag af erindring, 1915: https://www.kvinfo.dk/kilde.php?kilde=263 Johannes V. Jensen om Samfundet og Sædelighedsforbryderen, 1905: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/fra-storbyens-dyb-i-middagsposten-29-august-1906 Sven Omann om Bøssernes befrielsesfront og danseforbuddet, 1973: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/boessernes-befrielsesfront-og-kampen-mod-danseforbuddet-1973 Forskellige BBF-sange Artikel i Ekstrabladet: Nej til ligeløn på Nærum nylon, 1965: https://www.kvinfo.dk/kilde.php?kilde=521

	Bryggeriarbejdernes formand Margit Fogh Jensen: "Fagbevægelsens mænd er hamrende usolidariske", 1971: https://www.kvinfol.dk/kilde.php?kilde=550 Supplerende materiale: Om begrebet queer i historisk perspektiv: https://denstoredanske.lex.dk/queer Niels Nyegaard: "Homoseksualitetsbegrebet i Danmark efter 1890 og frem": https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/homoseksualitetsbegrebet-i-danmark Dag Heede: "Den særlige danske homoseksualitets historie": https://videnskab.dk/kultur-samfund/den-saerlige-danske-homoseksualitets-historie/ DR-podcast: "Kampen om historien – Bøssernes Danmarkshistorie": https://www.dr.dk/lyd/p1/kampen-om-historien/kampen-om-historien-2022/kampen-om-historien-boessernes-danmarkshistorie-11032215012 Omfang: ca. 100 sider
Arbejdsformer	Klasseundervisning, problemorienterede tilgange, individuelt arbejde, gruppearbejde, projektarbejde, refleksionsskrivning, fremlæggelser.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 4	Konspirationsteorier: Hvem stod bag? (efl)
Forløbets indhold og fokus	Dette forløb var tiltænkt som en alternativ vej ind til kernen af det kildekritiske arbejde, nu hvor jeg overtog klassen i 3.g. Min forventning var, at eleverne ville møde forløbet med en rimelig forforståelse, idet de allerede er bekendt med konspirationsteorier fra den mediestrøm, der omgiver dem til daglig. I forløbet fik de syn for, hvordan historiebrug og -formidling <i>også</i> kan se ud - når det bliver farligt. Eleverne havde løbende et dobbeltblik på kilderne, idet de både skulle forholde sig klassisk kildekritisk ("kan dette overhovedet bruges som kilde, og i så fald - til <i>hvad?</i>"), men samtidig skulle de anvende de særlige metoder fra bogen til at vurdere på konspirationernes troværdighed. Metoderne fra bogen fremgår sammen med det øvrige materiale fra forløbet.
Faglige mål	Eleverne skal kunne: ○ analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde

	○ skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende ○ demonstrere viden om fagets identitet og metoder formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Kernestof	Kernestoffet er: ○ hovedlinjer i Danmarks og verdens historie ○ væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer ○ globalisering ○ kultur i nationale og globale sammenhænge ○ historiebrug og formidling
Anvendt materiale	Fremstillinger: Christian Vollmond & Mads Aamand Hansen: <u>Hvem stod bag? : konspirationsteorier, skjulte magter og alternative forklaringer</u>, forlaget Frydenlund 2019: ○ <u>Forord – og et par ord til underviseren</u> ○ <u>Kapitel 1: Introduktion til konspirationsteorier</u>, herunder kap. 1.1.1 <i>Definition på en konspirationsteori</i> 1.1.8 <i>Hvordan kan man afklare, om noget er en konspirationsteori?</i> 1.1.9 <i>Hvad er karakteristisk for argumentationen i konspirationsteorier?</i> ○ Kapitel 2: <i>Teoritekster</i>, herunder <u>Teoritekst 10: Anders Hassing og Christian Vollmond: Misbrug af fortid</u> ○ <u>Teoritekst 12: Maria Brockhoff: Konflikter og konspirationer</u> ○ <u>Case 3: Eurabia</u> ○ <u>Teoritekst 11: Dan H. Andersen: Selskaber og sammensværgelser</u> ○ <u>Teoritekst 17: Jack Z. Bratich: Konspirationspanik</u> Kilder (anvendt fra ovennævnte fremstilling): ○ <u>Sergei Nilus: Zions Vises Protokoller</u> ○ <u>Andrew Berwick: 2038 - en europæisk frihedserklæring</u> ○ Diverse elevvalgte kilder fra ovennævnte fremstilling til projektarbejde i grupper med afsluttende fremlæggelser. Supplerende materiale: ○ Paul Greengrass: Filmen <i>22. July</i>, 2018 ○ Avisartikel: <u>Højreekstremist: Tempelridderne findes - og Anders Breivik er ikke medlem</u>, Politiken, 27. juli 2011

Arbejdsformer	Arbejdet var tilrettelagt som en blanding af klasseundervisning, individuelle skriveøvelser, pararbejde samt gruppe- og projektarbejde. Omfang: 14 lektioner/10,5 timer.
----------------------	--

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 5	Etnocentrisme – slaveri og race i USA og Dansk Vestindien (efl)
Forløbets indhold og fokus	Dette forløb var i udgangspunktet tænkt som et USA-forløb, herunder var idéen, at eleverne skulle arbejde i diverse synkrone nedslag, herunder på immigration og slaveri i forlængelse af klassens studietur til Texas i august 2024. Vi slog forløbet an med en dobbelt vinkling på nationen USA i henholdsvis det ønskede og det reelle perspektiv. Forløbet blev afbrudt af sygdom, og blev derfor presset meget ned i tid. Det har derfor taget ny form undervejs og efterfølgende fået et synkront fokus på slaveri som instrument - i et komparativ med Dansk Vestindien. Altoverskyggende hovedfokus har jeg lagt på selve tænkningen om slaveriet i datiden, herunder oplysningstidens strømninger og dennes påvirkning i retning af afvikling af slaveri for til sidst at undersøge nutidens undskyldninger og deres eventuelle påvirkning af vores historiebevidsthed på området. Historiefaglige problemstillinger i forløbet: ○ Hvordan retfærdiggjorde det hvide samfund slaveriet? ○ Hvordan adskiller slaveriets organisering, økonomiske betydning og afskaffelse sig i USA og Dansk Vestindien, og hvad kan forskellene fortælle os om koloniale magtstrukturer og nationalt selvbillede? ○ Hvordan blev slaveriet i USA og Dansk Vestindien legitimeret, og hvilke former for modstand mødte det fra både slaver og samtidens aktører? ○ Hvorfor blev slaveriet fastholdt så længe i henholdsvis USA og Dansk Vestindien, og hvilken rolle spillede økonomiske og ideologiske faktorer i opretholdelsen af systemet? ○ Hvordan har eftervirkningerne af slaveriet i USA og Dansk Vestindien præget samfundene efter afskaffelsen, og hvordan håndteres erindringen i dag i national selvforståelse og undervisning?
Faglige mål	Eleverne skal kunne:

	○ demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling ○ demonstrere indsigt i grundlæggende styreformer og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv ○ reflektere over samspillet mellem mennesker og natur ○ analysere udviklingen i den globale velstand, samhandel og magtfordeling ○ skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende ○ formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Kernestof	Kernestoffet er: ○ hovedlinjer i Danmarks og verdens historie ○ udviklingen i Europas position i verden ○ udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv ○ kultur i nationale og globale sammenhænge ○ udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt ○ økonomisk udvikling og dennes betydning for national og global velstand ○ historiebrug og formidling
Anvendt materiale	Fremstillinger: Niels Bjerre Poulsen: <i>USA. Historie og identitet</i>, Systime 2022: Kapitel 1. Utopi og virkelighed, herunder: Typisk amerikansk Guds eget land De indianske kulturers forfald Skabelsen af cowboymyten Kapitel 2: Amerikas arvesynd, inkl. videointerviews og tidslinje. Fra kapitel 3: En nation af immigranter og Nye immigrationsbølger Rikke Lie Halberg og Bertha Rex Coley: <i>Dansk Vestindien</i>, Forfatterne og Frydenlund, 2022:

	Introduktion: Før du går i gang med at læse bogen Kapitel 2: Kolonisering, sukker og slaveri Kapitel 4: Europæernes syn på afrikanere Kapitel 8, herunder: Abolitionismens billeder Kapitel 14: Undskyldning? Kapitel 15: Sprog og historie Læreroplæg til opsamling, begrebsafklaring og diskussioner om undskyldning, m.v. bygger desuden på Historieportalens forløb ”Dansk slavehandel og Vestindien” Kilder (arrangeret kronologisk): • J.L. Carstens om de slavegjortes biologi, omkring 1740 • Carl von Linnés klassificering af ’menneskeracer’, 1758 • J.R. Haagenzen om de slavegjortes arbejdsdag, 1758 • Mich. Rössler Frinegeren Qvon Orsu. Farvelagt stik af fra 1761. Det Kongelige Bibliotek. • Vareliste slaveskibet FREDENSBORG, 1767 • Hans West om de slavegjortes biologi, 1793 • Hans West: Slaverne er ikke ulykkelige, 1793 • William Russel: \$200 reward. Ranaway from the subscriber on the night of Thursday, the 30th of September. Five negro slaves... St. Louis, 1. oktober 1847. • Slavekaravane, omkring 1850. Stik fra D. Livingstone: <i>Narrative of an Expedition to the Zambesi and Its Tributaries, and of the Discovery of the Lakes Shirwa and Nyassa</i>, 1858-1864. • Henry McNeal Turner: I Claim the Rights of a Man, 1868 • Louis Pio: ”Maalet er fuldt!”, Socialisten, 2. maj 1872 • Om Udvandring. Social-Demokraten, 19. marts 1876 • Peter Sørensen Vig: Nogle Træk af Udvandrerens Liv i Amerika fra ”Den danske Udvandring til Amerika dens Aarsager og Veje” (1915), s. 83-94 • Marcus Mosiah Grey: The Principles of the universal negro improvement association, 1922 • Drengen på slavemarkedet i Zanzibar, National Maritime Museum, in Greenwich, London, England – ikke dateret. • Varekatalog over ostindiske bomuldsstoffer – ikke dateret. Supplerende materiale: • PBS Origins via Youtube: Why Did Europeans Enslave Africans? 10. juli 2018 • Historisk Metode, herunder ’Metode, teori og værktøjer’ samt ’Historieeksamen’ • 12 years a slave, kort uddrag à 20 min. med fokus på slavehandelen, instr. Steve McQueen, 2015
--	---

	• <i>Episode 4: Flugt og frihed</i>, fra DR's dramadokumentar "Slave af Danmark", 2025 • Kasper Thomsen: <i>Historiefaglig arbejdsbog</i>, Forfatterne og Systime, 2018 • Søren Kauffeldt og Lasse Nielsen: <i>Den lille hjælper til historie</i>, Forlaget Columbus, 2023
Arbejdsformer	Arbejdet var tilrettelagt som en blanding af klasseundervisning, individuelle skriveøvelser, kreative skriveøvelser i grupper, rollespil, pararbejde samt gruppe- og projektarbejde.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 6	Vejen til folkedrab (efl)
Forløbets indhold og fokus	Forløbet om Vejen til folkedrab har haft hovedfokus på Holocaust, desuden har eleverne udarbejdet et skriftligt projekt med fremlæggelse om andre folkedrab i historien. Vi har haft stort fokus på begreber som historisk empati, gerningsmænd og mentalitetshistorie. Jeg har anvendt forløbet "Vejen til folkedrab", som findes i bogen af samme navn (opgivet herunder med anvendte kapitler og kilder). Desuden har jeg anvendt et enkelt kapitel fra Historieportalen til at nuancere debatten om gerningsmænd og det store ansvar dengang og i eftertiden.
Faglige mål	Eleverne skal kunne: ○ demonstrere indsigt i grundlæggende styreformer og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv ○ analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde ○ skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende ○ demonstrere viden om fagets identitet og metoder ○ formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Kernestof	Kernestoffet er: ○ hovedlinjer i Danmarks og verdens historie

	○ væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer ○ udviklingen i Europas position i verden ○ udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv ○ Holocaust og andre folkedrab ○ historiebrug og formidling
Anvendt materiale	Historiske fremstillinger: Sofie Lene Bak, Nazisme og Holocaust, forløb på "Historieportalen", uddrag heraf som følger: Kapitel 6. Gerningsmænd og tilskuere: Besatte og allierede Solvej Berlau & Stine Thuge: Vejen til folkedrab, Forfatterne og Forlaget Columbus, 2023, herunder anvendte kapitler: Kapitel 1: Folkedrabets århundrede Kapitel 2: Hvad er folkedrab? Kapitel 3: Teorien om folkedrabets 10 stadier Kapitel 5: Farlige forestillinger Kapitel 6: Propaganda til folket Kapitel 8: Restriktioner og rettigheder Kapitel 9: Krystalnatten Kapitel 11: Einsatzgrupper Kapitel 12: Wannseekonferencen Kapitel 13: Døden i lejrene Kapitel 19: Holocaust-benægtelse Kilder (rangeret efter forløbsoversigtens kronologi): • World war II and the Holocaust, 1939-1945, United States Holocaust Memorial Museum, ushmm.org • Naked Jewish women, some of whom are holding infants, wait in a line before their execution by German Sipo and SD, with the assistance of Ukrainian auxiliaries, dateret 1942, Mizocz, Polen • FN's Konvention om forebyggelse af og straf for folkedrab, 1948, DIIS, Folkedrab.dk • Zions Vises Protokoller, uddrag af »Zions Vises protokoller«, den danske version, 1920. • Den sorthårede jødedreng lurar i timevis, Adolf Hitler i »Mein Kampf«, bind 1 (1925), Jørgen Paludans Forlag, 1966, s. 219 • Tyskland er ved at vågne!, uddrag af Joseph Goebbels (1897-1945) tale i Berlin i anledning af magtovertagelsen, 30. januar 1933. • Plakaten til filmen Der Ewige Jude, Fritz Hippler, Deutsche Filmherstellungs und Verwertungs GnbH, 1940.

	• <i>Jøder var monstre og ikke mennesker</i>, Irmgard Paul i »On Hitler's Mountain: My Nazi Childhood« (forfatterens oversættelse), Atlantic Books, 2005, s. 183. Irmgard Paul er født i Obersalzberg, Tyskland, 1934. • <i>Ord kan virke som bitte små doser arsenik</i>, Victor Klemperer, »LTI – Det Tredje Riges sprog – en filologs notesbog«, 1947. • <i>Rigsborgerloven</i> (1935), Karl Christian Lammers, »Vejen til Auschwitz«, Gyldendal Uddannelse, 2000, s. 58 • <i>Lov til beskyttelse af det tyske blod og den tyske ære</i>, (1935), »Kilde: Nürnberg-lovene«, DIIS, Folkedrab.dk • <i>Da vi ikke åbnede døren, sparkede de den ind</i>, »Exhibition Kristallnacht in Mannheim, Germany, interview with Shmuel Cohen« (forfatterens oversættelse), Yad Vashem • <i>Mange tilskuere så til</i>, Inge Neuberger, brev til Martin Gilbert, 15. juni 2005 (forfatterens oversættelse) • <i>Hjælp! Hvorfor er der ingen, der hjælper os?</i> Susanne von der Borch, »Nazi Women« (forfatterens oversættelse), Channel 4 Books, 2001, s. 152-153 • <i>Jeg kan stadig huske jødernes fuldstændige frygt</i>, Ernst Klee m.fl., »Those Were the Days, The Holocaust through the Eyes of the Perpetrators and Bystanders«, Hamish Hamilton, 1991 • <i>Et mindeværdigt blad i vor historie (...) som aldrig vil blive skrevet</i>, Karl Christian Lammers, »Vejen til Auschwitz«, Gyldendal Uddannelse, 2000, s. 91 • <i>Wannseeprotokollens overblik over jøder i Europa</i>, »Wannsee Conference«, Yad Vashem • <i>Disse elementer vil blive behandlet på passende vis</i>, Mark Roseman, »Wannseekonferencen«, Broe Forlag, 2009, s. 154 • <i>Den engelske radio taler om gasning</i>, Anne Frank, »Anne Franks dagbog, den uforkortede originaludgave«, Lindhardt og Ringhof, 2006, s. 64 • <i>Vi vidste ikke, hvilken vej der var bedst</i>, Gideon Greif, »Vi græd uden tårer«, Information, 2015, s. 162 Supplerende materiale: • <i>Nazi Concentration Camps</i> fra serien »Five came back: The reference films«, Episode 1, Netflix, 9. februar 2021 • BBC News: <i>Auschwitz: Drone video of Nazi concentration camp</i>, Youtube 27. januar 2015. • <i>Episode 5: Forbrydelser mod menneskeheden</i>, fra dokumentarserien »Hitler og Nazisterne: Ondskaben på anklagebænken«, instr. Joe Berlinger, Netflix-premiere 5. juni 2024.
Arbejdsformer	Arbejdsformerne har været en god blanding af klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, gruppearbejde, individuel skrivning og kreativt arbejde.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 7	Revolutioner: Fra Frankrig til Egypten (efl)
Forløbets indhold og fokus	På Historieportalen ligger følgende optakt til forløbet om revolutioner: <i>Historiens møllehjul har malet jævnt i det meste af menneskets historie. Indimellem opstår dog situationer, hvor den langsomme udvikling afløses af pludselige markante forandringer, og revolutioner baner vejen for nye samfundsformer. Revolutionen har gennem de sidste godt 200 år været idealet for de bevægelser, der har ønsket at forandre samfundet grundlæggende. Her er historien om seks revolutioner siden 1789, der har præget historiens udvikling og spillet vigtige roller for det samfund, vi har i dag.</i> Eleverne har øvet sig i at identificere og forklare, hvilke tilstande i samfundene, der leder op til revolutionerne, herefter hvordan situationerne forsøges løst i kaotiske tilstande under revolutionens ofte flerfasede elementer, samt hvordan efterdønningerne af revolutionen har sat dybe spor i eftertiden - og i dag. Målet har været at opnå viden om følgende simplificerede problemstillinger: ○ Hvordan opstår revolutioner? (årsagsforhold) ○ Hvem bærer revolutionen frem? (aktør/struktur og sociale klasser) ○ Hvilken rolle spiller ideologi og propaganda? ○ Hvordan håndteres modstand, vold og legitimitet? ○ Hvordan skrives revolutioners historie bagefter? (erindringskultur/historiebrug)
Faglige mål	Eleverne har i forløbet arbejdet hen imod følgende faglige mål: ○ demonstrere indsigt i grundlæggende styreformer og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv ○ analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde ○ skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende ○ demonstrere viden om fagets identitet og metoder ○ formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Kernestof	Forløbet har berørt følgende kernestof:

	○ væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer ○ udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv ○ udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt ○ økonomisk udvikling og dennes betydning for national og global velstand
Anvendt materiale	Forløbet <i>Revolutioner: Fra Frankrig til Egypten</i> af Søren Sejer Lohse-Hansen og Dennis Lunding Nielsen er anvendt fra Historieportalen, mere eller mindre 1:1, hvilket uddybes herunder: Historiske fremstillinger: Kapitel 1. Revolutioner Kapitel 2. Den franske revolution Kapitel 3. Den danske revolution, 1848 Kapitel 4. Den russiske revolution Kapitel 6. Murens fald i 1989 Kapitel 7. Det arabiske forår Kapitel 8. Synet på revolutionen siden Den Franske Revolution Kilder: ○ Menneskerettighedserklæringen af 26. august 1789 ○ Robespierre og Rædselsherredømmet (1793-1794): herunder særligt <i>C. Konventsdekret af 10. juni 1794 om folkets fjender</i>. ○ Pavel Sokolov-Skalya: Maleriet <i>Stormen på Vinterpaladset</i>, 1917 ○ Karl Marx: Forord til "Til kritikken af den politiske økonomi". ○ Vladimir Lenin: Hvad der bør gøres, uddrag, 1902 ○ Antonio Gramsci: Revolutionen mod kapitalen, 24. november 1917 ○ Karl Popper: Det åbne samfund og dets fjender, uddrag, 1945 ○ Søren Espersen: Det Arabiske Forår styrer mod Vort Mismods Vinter..., Jyllands-Posten 8. juli 2011. ○ Peter Skaarup: Grundlovstale 2012, Politiken, 6. juni 2012. ○ Karen Lumholt: Facebook-revolutionen, 3. februar 2011, bragt på Journalisten.dk ○ Anders Jerichow: Nå, så er det arabiske forår vel stendød – eller hvad?, bragt i Politiken den 19. juni 2014 ○ Kirsten Boas: 1864 lurer stadig i det danske baghoved, bragt på kristeligt-dagblad.dk 7. maj 2007 Supplerende materiale: ○ James Davies' J-kurve: https://www.britannica.com/topic/J-curve-hypothesis ○ Søren Vrist Christensen: Den Russiske Revolution (youtube) ○ CrashCourse: Russian Revolution and Civil War: Crash Course European History #35 (youtube) ○ P3 Essensen: Berlinmurens fald – 12. november 1989 (youtube)

	○ <i>Video: Forstå 1864 på fem minutter</i>, Hjalte Flagstad for DR og historie udskoling, 30. september 2014. ○ Ole Børnedal: <i>1864</i>, episode 7, lavet for DR, 2014.
Arbejdsformer	Arbejdsformerne har været en god blanding af klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, projektarbejdsformer, skriftligt arbejde, og eksperimentelt arbejde.